

N:r 360.

Af herr **Eriksson** i Grängesberg, om *afslag å Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning angående införsel, tillverkning och försäljning af sackarin m. m.*

I proposition nr 172 har Kungl. Maj:t framlagt förslag till förordning angående införsel, tillverkning och försäljning af sackarin. Denna proposition inkom till Riksdagen den 10 april, två dagar efter sedan Riksdagens påskferier inträdt. De propositioner som inkomma till Riksdagen under denna tid kunna icke af Riksdagens ledamöter bli föremål för granskning förr än då de återkomma från sina respektive hemorter efter påsk. Tillfölje af annat kräfvande riksdagsarbete kan det bli alldeles omöjligt för många att på de få dagar af motionstiden som då återstå hinna bilda sig en bestämd mening om de framlagda förslagen. De beröfvas på detta sätt sin motionsrätt. Visserligen har icke grundlagen någon bestämmelse om påskferier, men dessa äro nu så länge praktiserade, att äfven Regeringen borde veta om dem. Det vill synas mig som om Regeringen borde kunna till Riksdagen öfverlämna eventuella propositioner, antingen före eller efter påskferierna. Jag kan icke finna, att Regeringens eller Riksdagens arbete därigenom skulle på minsta sätt betungas, men de särskilda riksdagsmännens motionsrätt i sin helhet bevaras.

Nämnda kungl. proposition afser att, i stort sedt, förbjuda användning af sackarin för annat än medicinska och vetenskapliga behof. Motiven för sackarinförbudet angifves vara dels behof af skydd mot illojal konkurrens näringsidkare emellan och skydd för allmänheten mot förfälskning af närings- och njutningsmedel, dels ock statsfinansiella hänsyn samt hänsyn till vår sockerindustri och därmed sammanhängande näringar.

Inom alla näringsgrenar pågår både lojal och illojal konkurrens
Bihang till Riksd. prot. 1911. 1 Saml. 2 Afd. 2 Band. 158 Häft. (Nr 360—361). 1

skilda yrkesutöfvare emellan. Att den illojala konkurrensen är ett ondt som bör motarbetas därom synes alla kunna vara eniga. Dock kan ifrågasättas, huruvida den illojala konkurrensen är större inom de få näringsgrenar där sackarin kan komma till användning än i öfrigt. Men om så skulle vara fallet och detta i så hög grad att lagstiftningen särskildt för deras del bör ingripa synes detta kunna ske på annat sätt än genom allmänt sackarinförbud.

Det vill synas, som om man kunde nå samma mål genom att vid högt vite förbjuda användning af sackarin vid tillverkning och försäljning af närings- och njutningsmedel, där icke detta genom meddelande å själfva varan eller å transportkärlet angifvits. Genom en sådan lagstiftning synes äfven allmänhetens kraf på skydd mot förfalskning kunna vinnas. En lagstiftning mot förfalskning af närings- och njutningsmedel bör dock icke begränsas endast till de fall, där sackarin användes i stället för socker, genom andra medel sker helt säkert förfalskning af födoämnen i långt större omfattning och ofta på hälsofarligt sätt.

Sackarin torde i vårt land hufvudsakligast användas vid läskedrycksfabrikationen. Då detsamma icke är hälsofarligt kan i detta fall förfalskningen icke vara af någon större betydelse för konsumenten. Vidare användes sackarin på något håll inom landet för sötning af svagdricka. Då maldrycksförordningen förbjuder bryggare att tillsätta sackarin går härvid till på så sätt, att bryggaren vid aflämnandet af ett parti svagdricka till en köpare äfven lämnar ett litet paket sackarin som då köparen själf tömmer i drickskärlet. I detta fall kan man icke tala om förfalskning. Den som köper svagdricka och finner detsamma behöfva vara något sötare och då själf tillsätter sötningsmedel kan icke tala om att han fått förfalskade varor. I öfrigt torde icke sackarin ha någon större användning vid tillverkning af närings- och njutningsmedel.

Sackarin har icke något näringsvärde men är genom sin stora sötningsförmåga — 400 à 500 gånger sockrets — en billig krydda. För flera ändamål kan sackarin med stor fördel användas som surrogat för socker t. ex. vid sötning af lingon och andra sura frukter m. m.

Då socker icke enbart är en krydda utan har ett betydande näringsvärde vore det önskligt, att alla husmödrar i vårt land kunde ha råd köpa detta vid syltning. Men statsmakterna har genom sin skattepolitik dragit försorg om att detta för många fattiga är en omöjlighet. För en stor del af befolkningen i norra Sverige är lingon ett alldeles nödvändigt tillskott i den i öfrigt torftiga födan. Om nu dessa fattiga familjer på ett billigt och oskadligt sätt genom användning af sackarin kunna göra lingonen smakligare, hvarför skall detta förvägras dem? Det

vill synas mig som om man i vårt fattiga och karga land hellre borde understödja och uppmuntra ett billigare lefnadssätt än att motarbeta detsamma.

Det andra skälet för sackarinförbud är att sackarinförbrukningen minskar statens inkomster af sockerskatten. I den kungl. propositionen antages statskassornas minskade inkomster därigenom för närvarande uppgå till 472,500 kronor. Detta belopp torde dock vara alldeles för högt tilltaget. År 1909 uppgick, enligt det i tullverket antecknade värdet, importen till 3,727 kilogram. Äfven om man antager att en väsentlig import ägt rum på sådant sätt att den icke af tullverket kunnat registreras synes dock kontrollstyrelsen beräknat den för högt då den antagits uppgå till cirka 7,000 kilogram. Men äfven om importen verkligen skulle vara så pass betydande är därmed ingalunda bevisadt att sockerkonsumtionen skulle stiga i motsvarande proportion om sackarinförbud genomföres. Förutom det sackarin som användes för medicinskt och vetenskapligt ändamål eller för sådana tekniska behof att det icke kan ersättas med socker, kommer i många fall icke socker att tagas som ersättning, då det är så afsevärdt mycket dyrare. Den förlust statskassan genom sackarinförbrukningen lider blir i alla händelser ganska ringa och då man tager hänsyn till att de som egentligen förbruka sackarin så rikligen få bidraga till statskassan genom andra konsumtionsskatter synes detta skäl icke vara tillräckligt för ett bifall till den föreslagna förordningen.

Socketindustrien i vårt land är af lagstiftningen så väl gynnad och sockerförbrukningen per innevånare så stor i jämförelse med andra länders, att den väl tål det lilla intrång sackarinförbrukningen kan göra. Som skydd för socketindustriens intressen är lagen icke nödvändig.

Förevarande kungl. proposition är föranledd af en Riksdagens skrifvelse af den 20 maj 1902, då Riksdagen begärde att Kungl. Maj:t måtte låta utreda, hvilka särskilda åtgärder beträffande importen af och rörelsen med artificiella sötämnen borde vidtagas, samt därefter för Riksdagen framlägga förslag till de närmare bestämmelser, hvartill denna utredning kunde föranleda. Då denna skrifvelse af Riksdagen beslutades användes sackarin i stor utsträckning af bryggare för sötning af maltdrycker. Detta förhållande kunde icke undgå Riksdagens uppmärksamhet och torde ha varit förnämsta anledningen till Riksdagens beslut. Redan året därpå antogs den nya maltdrycksförordningen som stadgar absolut förbud för bryggaren att använda sackarin. Man kan sålunda säga att Riksdagen redan 1903 fått svar på sin skrifvelse. Tullverkets uppgift om sackarinimporten under olika år pekar i samma riktning.

År 1902 importerades sackarin för 115,900 kronor, 1903 för 58,000 kronor men år 1904 endast för 2,706 kronor. År 1907 hade åter värdet af importen stigit till 35,235 kronor för att 1908 uppgå till 33,597 kronor och 1909 till 33,543 kronor. Före 1903 års maltdrycksförordnings ikraftträdande utgjorde sålunda importen cirka 3½ gånger den nuvarande. Under de tre sista åren har importen hållit sig i det närmaste konstant utan tendens till stegring och dessa siffror ge icke heller anledning till oro för att förbrukningen hastigt skall ökas.

De skäl som af föredragande departementschefen anförts som stöd för förordningen synas mig sålunda icke öfvertygande hvarför jag tillåter mig föreslå

att Riksdagen måtte afslå Kungl. Maj:ts proposition nr 172 med förslag till förordning angående införsel, tillverkning och försäljning af sackarin m. m.

Stockholm den 25 april 1911.

Bernh. Eriksson.

Nr 361.

Af herr **Olausson m. fl.**, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående kapitalökning för fonden för fiskerinäringens befrämjande.

Genom proposition nr 186 föreslår Kungl. Maj:t, att Riksdagen måtte anvisa ett anslag af 116,000 kronor till kapitalökning af fonden för fiskerinäringens befrämjande.

Samtidigt har äfven Kungl. Maj:t i proposition nr 189 gjort framställning till Riksdagen om ökning af egnahemslånefonden. I proposi-